

ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ МЕДИЧНИЙ НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ

Науковий журнал

24 (24) вересень 2019

Одеса
2019

ISSN 2306-7772

Науковий журнал

Південноукраїнський медичний науковий журнал

24 (24) вересень 2019

Виходить тричі на рік.

Редактор, коректор – Мельбрун А. Я.

Верстка-дизайн – Калабухова С. Ю.

Відповідальність за підбір, точність наведених на сторінках журналу фактів, цитат, статистичних даних, дат, прізвищ, географічних назв та інших відомостей, а також за розголошення даних, які не підлягають відкритій публікації, несуть автори опублікованих матеріалів. Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій. Матеріали публікуються в авторській редакції. Передрукування матеріалів, опублікованих у журналі, дозволено тільки зі згоди автора та видавця. Будь-яке використання – з обов'язковим посиланням на журнал.

Свідоцтво про державну реєстрацію: КВ № 19536-9336Р від 26.11.2012 р.

Засновник журналу: ГО «Південна фундація медицини»

© ГО «Південна фундація медицини», 2019

© Автори наукових статей, 2019

© Оформлення Ткаченко М. С., 2019

ЗМІСТ

Алиев Р. Ф., Синяченко О. В., Ермолаева М. В., Бондарь В. Г. ОСОБЕННОСТИ И КЛИНИЧЕСКАЯ ЗНАЧИМОСТЬ НАРУШЕНИЙ МЕТАБОЛИЗМА ПУРИНОВ У БОЛЬНЫХ РАКОМ ПИЩЕВОДА.....	5
Бугаевський К. А., Бачинская Н. В. ФОРМИРОВАНИЕ И ДИНАМИКА МЕНСТРУАЛЬНОГО ЦИКЛА У СПОРТСМЕНОК РАЗНЫХ ВОЗРАСТНЫХ ГРУПП В ВЕЛОСИПЕДНОМ СПОРТЕ.....	7
Вороняк М. І., Кокоруж М. В., Худзій С. С., Юрчишак І. М., Міляшкевич С. П., Шепел Н. В. ЗАСТОСУВАННЯ МУЛЬТИПЛЕКСНОЇ ПЛР ДЛЯ ВИЯВЛЕННЯ ТРАНСКРИПТІВ ХИМЕРНОГО ГЕНУ VCR-ABL.....	11
Герасимова О. В., Антоненко В. А., Пугач М. М., Дяченко І. П. НЕКОМПАКТНА КАРДІОМІОПАТІЯ ЛІВОГО ШЛУНОЧКА У ДІТЕЙ.....	16
Ждан В. М., Катеренчук О. І., Іваницький І. В. СТРЕС-ІНДУКОВАНА КАРДІОМІОПАТІЯ МИРНОГО ТА ВОЄННОГО ЧАСУ.....	21
Лазуренко В. В., Градиль О. Г., Лященко О. А., Старкова И. В., Романенко А. А. АНАЛИЗ СТРУКТУРЫ ПЕРЕНЕСЕННЫХ ОПЕРАТИВНЫХ ВМЕШАТЕЛЬСТВ И ЕГО РОЛЬ В ВОЗНИКНОВЕНИИ ТРУБНО-ПЕРИТОНЕАЛЬНОГО БЕСПЛОДИЯ.....	24
Лазуренко В. В., Романенко А. О., Старкова І. В. ФАКТОРИ, ЯКІ ВПЛИВАЮТЬ НА РОЗВИТОК ТА ПЕРЕБІГ БЛЮВАННЯ ВАГІТНИХ.....	27
Леонов А. В. ПРОГНОЗИРОВАНИЕ НЕСОСТОЯТЕЛЬНОСТИ ТОЛСТОКИШЕЧНЫХ АНАСТОМОЗОВ.....	30
Ливенцова Е. В., Федоров Д. М., Синяченко О. В., Ермолаева М. В., Верзилов С. Н. ПУРИНОВЫЙ ДИСМЕТАБОЛИЗМ КАК ФАКТОР, ОПРЕДЕЛЯЮЩИЙ ЭФФЕКТИВНОСТЬ ЛЕЧЕНИЯ ПОДАГРИЧЕСКОГО АРТРИТА.....	35
Дзевульська І. В., Маліков О. В. БАТЬКО КИЇВСЬКОЇ ШКОЛИ АНАТОМІВ ОЛЕКСАНДР ПЕТРОВИЧ ВАЛЬТЕР.....	37
Соколова І. І., Марковська І. В. РЕЗУЛЬТАТИ КЛІНІЧНОЇ ОЦІНКИ РОЗРОБЛЕНОГО ПРОФІЛАКТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ ДЛЯ ПОРОЖНИНИ РОТА ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ ПІДДАЮТЬСЯ ВПЛИВУ ЕЛЕКТРОМАГНІТНОГО ВИПРОМІНЮВАННЯ НИЗЬКОЇ ЧАСТОТИ.....	40
Маслак Г. С., Хмельникова Л. І. ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ФАРМАЦЕВТА.....	44
Осолодченко Т. П., Андреева І. Д., Завада Н. П., Рябова І. С. ЛІКУВАЛЬНІ ЕФЕКТИ КОМБІНАЦІЇ ПРИРОДНОГО МЕТАЛОПОРФІРИНУ З МОДИФІКОВАНОЮ АМІНОКИСЛОТОЮ НА МОДЕЛІ СТАФІЛОКОКОВОЇ РАНОВОЇ ІНФЕКЦІЇ.....	47
Приймак С. Г., Волошинович Н. С., Козар О. М. РИЗИКИ НЕВИНОШУВАННЯ ВАГІТНОСТІ ПРИ ПОЛІПАХ ЕНДОМЕТРІУ.....	52
Приймак С. Г., Дубик Л. В., Приймак К. В. ЕНДОТЕЛІАЛЬНА ДИСФУНКЦІЯ У РОЗВИТКУ НЕВИНОШУВАННЯ ВАГІТНОСТІ.....	54
Протункевич О. О., Присяжнюк К. О., Пономарьова Л. А. ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ХАРАКТЕРИСТИК КВІТОК КАЛЕНДУЛИ (<i>FLORES CALENDULAE</i>) ДЛЯ ОПТИМІЗАЦІЇ ЕКСТРАКЦІЇ ФЛАВОНОЇДІВ.....	56
Ткач Ю. І. СУЧАСНА ЛАБОРАТОРНА ДІАГНОСТИКА МНОЖИННОЇ МІСЛОМИ І МАКРОГЛОБУЛІНЕМІЇ ВАЛЬДЕНСТРЕМА ПРИ ПЕРВИННІЙ МЕДИЧНІЙ ДОПОМОЗІ.....	61
Ткач Ю. І. ВИКОРИСТАННЯ ГОЛОВНИХ ГЕМАТОЛОГІЧНИХ КРИТЕРІЇВ ДЛЯ РАННЬОЇ ДІАГНОСТИКИ ДЕЯКИХ ХРОНІЧНИХ В-ЛІМФОЇДНИХ ЛЕЙКЕМІЙ ПРИ ПЕРВИННІЙ МЕДИЧНІЙ ДОПОМОЗІ.....	68

Соколова І. І.
доктор медичних наук,
професор кафедри стоматології
Харківського медичного університету
Марковська І. В.
асистент кафедри стоматології
Харківського медичного університету

РЕЗУЛЬТАТИ КЛІНІЧНОЇ ОЦІНКИ РОЗРОБЛЕНОГО ПРОФІЛАКТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ ДЛЯ ПОРОЖНИНИ РОТА ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ ПІДДАЮТЬСЯ ВПЛИВУ ЕЛЕКТРОМАГНІТНОГО ВИПРОМІНЮВАННЯ НИЗЬКОЇ ЧАСТОТИ

Анотація: У даній статті представлені результати розробленого і запропонованого профілактичного комплексу для порожнини рота, особам, які працюють в умовах впливу неіонізуючого низькочастотного електромагнітного випромінювання промислової частоти (70К Гц).

Аннотация: В данной статье представлены результаты разработанного и предложенного профилактического комплекса для полости рта, лицам, которые работают в условиях воздействия неионизирующего низкочастотного электромагнитного излучения промышленной частоты (70к Гц).

Summary: This article presents the results of the developed and proposed preventive complex for the oral cavity, for people who work under conditions of exposure to non-ionizing low-frequency electromagnetic radiation of industrial frequency (70k Hz).

Постановка проблеми. Протягом останніх десятиліть рівень антропогенного неіонізуючого електромагнітного випромінювання (ЕМВ) надзвичайно збільшився. Інтенсивний розвиток нових технологій призвело до того, що антропогенне ЕМВ стає екологічно значущим чинником, потенційні ризики якого для здоров'я людини та стану біосфери повинні аналізуватися найретельнішим чином. Саме тому з 1996 р. Всесвітня Організація Охорони Здоров'я (ВООЗ) визнала неіонізуюче ЕМВ одним з факторів ризику для здоров'я людини і почала реалізацію широкомасштабного міжнародного «Електромагнітного проекту» [1].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Всебічне вивчення механізмів несприятливого впливу неіонізуючого випромінювання на системне і стоматологічне здоров'я є актуальною проблемою сучасної медицини і стоматології [2], що знаходить відображення в структурі класифікатора МКБ-10, де вплив випромінювання різної етіології на стан твердих тканин зубів розглядається в класах XI (K.03.81 – зміни емалі, обумовлені опроміненням) і XX (W90 – вплив неіонізуючого випромінювання). Актуальним завданням сучасної стоматології, є контроль стану ротової рідини і твердих тканин зубів у осіб, що працюють під впливом електромагнітного випромінювання, як на донозологічному рівні, так і на етапі клінічних проявів захворювань [3].

Відомо, що екологічні шкідливі фактори, зокрема іонізуюче та неіонізуюче випромінювання, забруднення довкілля шкідливими хімічними факторами знижують резервні можливості організму, пригнічують захисні реакції, підвищують напруженість адаптивних реакцій [4; 5].

Протягом останніх років стоматологи визначають зміни тканин порожнини рота у осіб, які знаходяться під впливом іонізуючого та неіонізуючого електромагнітного випромінювання [3; 6; 7]. За умов впливу несприятливих факторів довкілля, зокрема електромагнітного випроміню-

вання, в ротовій порожнині створюються умови для розмноження патогенної мікрофлори, що може призвести до розвитку різноманітних патологічних процесів [8], що потребує вчасної корекції та профілактичних заходів.

Результати дослідження та їх обговорення. Досліджувану групу склали 65 робітників пресово-зварювального цеху Харківського тракторного заводу (ХТЗ). Вік робітників коливався від 26 до 60 років, безпосередньо зайнятих на виробництві в пресовому цеху, які піддавалися впливу низькочастотного (70 кГц) електромагнітного випромінювання промислової частоти. Серед обстежених основної групи було 40 чоловіків (61,5%) та 25 жінок (38,5%). При аналізі отриманих даних враховували вік (згідно вказівок ВООЗ) та стаж роботи на виробництві. Професійний стаж коливався від 5 до 15 років.

Для пацієнтів досліджуваної групи, після аналізу отриманих даних збору анамнезу, огляду порожнини рота та відповідей на запитання розробленої анкети, яка допомогла в визначенні частоти звернення за стоматологічною допомогою, якості гігієнічного догляду за порожниною рота і обізнаності про гігієнічні засоби і методи, характер харчування пацієнтів досліджуваних груп, а також доступність та якість стоматологічної допомоги, після проведення базового комплексного лікування, був запропонований протокол профілактичних заходів.

Проведена комплексна професійна гігієна порожнини рота. Після чого обов'язковий інструктаж та навчання по гігієні порожнини рота. Рекомендована та продемонстрована техніка чищення зубів по Бассу, індивідуально підібрана жорсткість зубної щітки, запропоновано використання зубної пасти із вмістом фтору 1450 ppm 2 рази на день (наприклад, Colgate Total 12, Sensodyne Pronamel Multi-Action, Lacalut Flora), ополіскувач для порожнини рота без вмісту спирту та який має в своєму складі Xylitol 2 рази на день (наприклад, Lacalut Flora, PresiDENT Clinical Classic), після чищення

Таблиця 1

Рівень гігієни порожнини рога і стан тканин пародонта у робітників пресово-зварювального цеху ХТЗ «до» та «після» проведення профілактичних заходів

Індекси	Групи дослідження						
	Початкові показники		Через 4-6 тижнів після профілактичних заходів		Стаж роботи		
	Стаж роботи до 5 років	Стаж роботи від 5 до 10 років	Стаж роботи понад 10 років	Стаж роботи до 5 років	Стаж роботи від 5 до 10 років	Стаж роботи понад 10 років	
ОHI-S	1,31	1,85	2,2	0,54	0,76	0,90	
РМА	Легка ступінь	85,1%	44,1%	29,7%	8,51%	4,41%	2,97%
	Середній ступінь	14,5%	21,2%	28,3%	1,45%	2,12%	2,83%
	Важка ступінь	0,8%	4,7%	7,7%	0,08%	0,47%	0,77%
СРІТН	Глибина пародонтальних кишень від 4 до 5 мм	10,4%	18,6%	22,3%	8,26%	14,69%	17,61%
	Глибина пародонтальних кишень більше 6 мм	0,71%	3,52%	7,7%	0,56%	2,78%	6,08%
ОHI-S	Відсоток здорових сектантів	46,7%	31,5%	17,6%	36,9%	24,8%	13,9%
	Легка ступінь	0,70	0,99	1,18	0,73	1,03	1,23
	Середній ступінь	10,2%	5,29%	3,56%	11,06%	5,73	3,86%
РМА	Важка ступінь	1,74%	2,54%	3,39%	1,88%	2,75%	3,67%
	Глибина пародонтальних кишень від 4 до 5 мм	0,09%	0,56%	0,92%	0,10%	0,61%	1,0%
СРІТН	Глибина пародонтальних кишень більше 6 мм	8,32%	14,8%	17,8%	8,42%	15,06%	18,06%
	Відсоток здорових сектантів	0,57%	2,8%	6,2%	0,56%	2,85%	6,23%
		37,36%	25,2%	14,08%	37,8%	25,51%	14,25%

№ 24 / 2019 p.

Фото 1.

Фото 2.

Фото 3.

Фото 4.

зубів 60-90 секунд. Ополіскувач бажано використовувати курсами по 10-12 днів із перервою на 20-25.

Рекомендована нормалізація водного режиму: 30-40 мл /кг маси тіла на день.

Призначено щоденний прийом БіоГая Продентіс, після прийому їжі та чищення зубів, по 1-2 пастилки на день впродовж 4 тижнів. Пастилка повинна повільно розтанути у ротовій порожнині. Перевищувати призначену кількість пластинок на день заборонено. Курс повторювати кожні 3 місяці.

Рекомендована терапевтична санація порожнини рота.

Через 4-6 тижнів був проведений контрольний огляд та оцінка гігієнічного статусу учасників дослідження. В залежності від важкості перебігу захворювання тканин пародонту, рекомендована така

кратність профілактичного курсу: гінгівіт та легкий ступінь пародонтиту 1 раз в 6 місяців, середній та важкий ступінь – 1 раз в 3 місяці.

Під час проведення комплексної терапії у пацієнтів зникали кровоточивість, болочість та неприємні відчуття у яснах; значно зменшувався набряк міжзубних ясенних сосочків, вони чітко контурувались, ставали щільними; ясна набували блідо-рожевого кольору. Проба Шиллера-Писарева ставала слабо-позитивною у межах окремих ясенних сосочків, а до кінця профілактичного курсу не давала забарвлення, що вказувало на нормалізацію вмісту глікогену в яснах. Напокращення результатів огляду основній групі вказують результати індексних оцінок стану тканин пародонта та дані гігієнічного індексу (табл. 1), а також результати фото протоколювання (фото 1, 2, 3, 4).

ЛІТЕРАТУРА:

1. Влияние электромагнитного излучения мобильного телефона на соматогенез птиц. / [И. Л. Якименко, Д. Хеншель, Е. П. Сидорик та ін.]. // ISSN1025-6415. Доклад Национальной академии наук Украины. – 2011. – № 1. – С. 146–151.
2. Ронь Г. И. Ксеростомия / Г. И. Ронь. – Екатеринбург: ООО Премиум Пресс, 2008. – 136 с.
3. Васильева Н.А. Влияние электромагнитного излучения компьютера на состояние ротовой жидкости и твердых тканей зубов человека (клинико-экспериментальное исследование); автореф. на соискание ученой степени к.мед.н., 14.01.14 – стоматология. – Пермь. – 2016. – 24 с.
4. Наконечна О.А., Маракушин Д.І, Жерновая М.Є., Андросов Є.Д. Спосіб профілактики й корекції імунної недостатності в робітників виробництва простих полієфірів. Патент на корисну модель № 104453; заявл. 28.09.2015; опубл. 25.01.2016.
5. Silva Andrade A. Et al. Evaluation of stress biomarkers and electrolytes in saliva of patients undergoing fixed orthodontic treatment // Minevra Stomatologica. – 2018; 67(4):172-8.
6. Е.В. Ипатова, В.П. Зеновский, А.Г. Дьячкова Особенности местного иммунитета при воспалительных заболеваниях пародонта у жителей Европейского севера // Экология человека. – 2007. – № 4. – С. 10-12.
7. Aydogan F. Et al. The effect of 2100 MHz radiofrequency radiation of a 3G mobile phone on parotid gland of rats // Am J Otolaryngol. – 2015. Jan-Feb.;36(1):39-46.
8. Палійчук І.В. Роль мікробіоценозу ротової порожнини та факторів місцевого імунітету в патогенезі розвитку протезного стоматиту // Современная стоматология. – 2015. – № 3. – С. 90-93.

Маслак Г. С.
доктор біологічних наук, доцент,
завідувач кафедри біохімії та медичної хімії
Дніпровської медичної академії

Хмельникова Л. І.
кандидат хімічних наук, доцент,
викладач кафедри біохімії та медичної хімії
Дніпровської медичної академії

ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ФАРМАЦЕВТА

Анотація: У роботі на прикладі підготовки фармацевта визначені умови, що впливають на формування екологічної компетенції в системі ключових компетенцій. Показано, що екологічне виховання є невідокремленою частиною соціалізації і повинно здійснюватися з молодших курсів, в процесі екологізації хімічних дисциплін.

Аннотация: В статье на примере подготовки фармацевта определены условия, оказывающие влияние на формирование экологической компетенции в системе ключевых компетенций. Показано, что экологическое воспитание является неотъемлемой частью социализации и должно осуществляться с младших курсов, в процессе экологизации химических дисциплин.

Summary: In the given article the conditions of environmental competence formation in the key competences system have been defined by the example of the pharmacists' training. It has been shown, that environmental up-bringing is an integral part of the socialization process and must be fulfilled among younger students through introduction of environmental science into the chemical sciences.

Постановка проблеми. В сучасній освіті при вивченні хімічних дисциплін майбутніми фармацевтами важливе місце належить питанням впливу антропогенних речовин на природу та живі організми. Особливе значення має екологічна грамотність для фахівців, тому що вони зіткнулися з наслідками впливу неблагоприємних екологічних факторів на здоров'я людини.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Досліджуючи екологічні проблеми, багато авторів відмічають їх комплексний, деструктивний характер у вигляді різних деформацій в демографічній, соціальній і економічній сферах. Причому наслідки подібних проявів можуть привести до незворотних змін в оточуючому середовищі і сприяти погіршенню здоров'я і якості життя людей, зниженню біологічної різноманітності в природі [1].

Серед головних причин кризових явищ в екології деякі автори [2] вважають низьку екологічну культуру професійних працівників, що обумовлено застосуванням необґрунтованих підходів до проектування змісту екологічної підготовки в навчальних установах різного рівня. В результаті випускники не здатні адекватно оцінювати і передбачати наслідки своїх дій в природному середовищі, особливо за умов прийняття відповідальних рішень в різних за складністю виробничих ситуаціях. Відповідно до цього направленість і ефективність екологічної підготовки майбутніх фармацевтів є одним з головних чинників соціального і економічного прогресу і визначає перспективи розвитку суспільства [2].

Автори [2] зазначають, що екологічна підготовка студентів повинна доповнюватися екологічним вихованням, в процесі якого відбувається цілеспрямоване формування системи ціннісних орієнтацій, морально – етичних і естетичних стосунків, що забезпечують екологічну відповідальність майбутніх фахівців за дії в місці існування. Такий підхід до

досліджуваної проблеми є обґрунтованим, оскільки в процесі навчання одночасно відбувається соціалізація особистості, завдяки якій майбутній випускник засвоює певну систему знань, норм і значущих цінностей через призму екологічної культури, що дозволить йому згодом здійснювати професійну діяльність в якості екологічно компетентного члена суспільства.

Соціалізація сприяє професійному становленню особистості, тому дуже важливо, щоб вже на первинному етапі навчання починався процес соціальної адаптації до майбутньої професійної діяльності. Це дозволить майбутньому фахівцю з найменшими труднощами пристосуватися до нових умов життєдіяльності в освітньому середовищі, усвідомити мотиви і ціннісні орієнтації у рамках обраної професії.

У певному значенні цей процес має на увазі екологізацію студентів у рамках освітньої програми на основі широкого впровадження в систему навчання екологічного підходу, який повинен виконувати інтегруючу функцію не лише в ході придбання теоретичних знань, але і під час проходження учбових і виробничих практик. І в цьому випадку дуже важливо, щоб студенти на усіх етапах навчання усвідомили особливу соціальну значущість екологічної підготовки у власній практичній діяльності.

Мета роботи. Визначення умов формування екологічної компетенції при навчанні майбутніх фармацевтів хімічним дисциплінам.

Основний матеріал. Екологічна спрямованість навчання необхідна в кожній дисципліні, що вивчають студенти – фармацевти. Особливе значення екологічні аспекти мають при вивченні хімічних дисциплін. З'ясовується це тим, що більшість неблагоприємних впливів на природу і здоров'я людини забезпечується тими галузями хімічної промисловості, які збагачують атмосферу різними